

ZULFIYA – SADOQAT VA VAFO TIMSOLI

Nosirova Sevinch Faxriddin qizi

Toshkent tibbiyot akademiyasi talabasi

Annotatsiya: *Ushbu maqolada o'zbek adabiyotining yorqin yulduzi, xalq shoirasi Zulfiya hayoti va ijodi tahlil qilinadi. Shoiraning Vatan, muhabbat, sadoqat va ayol qadr-qimmatini haqidagi she'rlari, uning ijodiy yo'li va merosi haqida fikr yuritiladi. Maqolada shoiraning adabiyotga qo'shgan hissasi, shaxsiy hayotidagi muhim voqealar va u qoldirgan bebaho meros haqida so'z boradi.*

Kalit so'zlar: *Zulfiya, o'zbek adabiyoti, xalq shoiri, muhabbat, sadoqat, ijod, Hamid Olimjon, ayol, Vatan.*

Kirish

Adabiyot inson qalbining tarbiyachisi, jamiyatning ruhiy qiyofasidir. Har bir xalqning ma'naviy boyligi, madaniyati va tarixiy tafakkuri avlodlardan avlodga adabiyot orqali yetib keladi. O'zbek adabiyotining ana shunday bebaho siymolaridan biri – Zulfiya. U o'zining betakror she'rlari bilan nafaqat o'z davrida, balki bugungi kunda ham millionlab kitobxonlarning qalbini zabt etgan ijodkordir. Uning asarlari inson ruhiyatining nozik qirralarini ochib beradi, muhabbat, sadoqat va insoniylikning yuksak qadriyat ekanini his ettiradi.

Asosiy qism**1. Zulfiya hayoti va ijodiy shakllanishi**

Zulfiya Isroilova 1915-yil 1-mart kuni Toshkentda tavallud topgan. U bolaligidan kitobga mehr qo'ygan, she'riyatga qiziqqan. 1930-yillarda uning ilk she'rlari matbuotda e'lon qilingach, yosh shoiraning lirik iste'dodi adabiyot ahli tomonidan e'tirof etildi. Zulfiya hayotining asosiy davrlarini quyidagicha tasniflash mumkin:

1930-yillar – ilk ijodiy qadamlar

Zulfiya adabiyotga kirib kelgan ilk yillardan boshlab o'zining o'ziga xos badiiy uslubiga ega bo'ldi. U samimiylilik, ohangdorlik va ichki kechinmalar bilan yo'g'rilgan she'rlari orqali adabiyot olamida mustahkam o'rin egalladi.

1940-yillar – urush yillari va fojia

Ikkinchi jahon urushi shoiraning hayotida katta iz qoldirdi. Uning umr yo'ldoshi, taniqli shoir Hamid Olimjon 1944-yilda fojiali tarzda vafot etdi. Bu voqea Zulfiyaning nafaqat shaxsiy hayotiga, balki ijodiga ham kuchli ta'sir ko'rsatdi. Uning she'rlarida hijron, sog'inch va sadoqat mavzulari yetakchi o'rinni egallay boshladi.

1950–1980-yillar – adabiyot va jamiyat rivojiga qo'shgan hissasi

Zulfiya nafaqat shoir, balki adabiy faoliyat bilan ham shug'ullandi. U ko'plab yosh ijodkorlarga yo'l ko'rsatdi, ularni ruhlantirdi. Shu bilan birga, jahon adabiyotining eng yaxshi namunalarini o'zbek tiliga tarjima qildi.

1990-yillar – xalq e'tirofi va abadiy meros

Zulfiya umrining so'nggi yillarida ham ijodini davom ettirdi. U 1996-yilda vafot etdi, ammo uning nomi abadiyatga muhrlandi.

2. Shoiraning ijodiy merosi va mavzular doirasi

Zulfiya she'rlari o'zining yuksak badiiy saviyasi, yurakdan chiqqan samimiy his-tuyg'ulari va xalqona ohangi bilan ajralib turadi. Uning ijodida quyidagi mavzular asosiy o'rin egallaydi:

2.1. Muhabbat va sadoqat

Muhabbat Zulfiyaning eng asosiy mavzularidan biridir. U muhabbatni faqat ikki inson o'rtasidagi tuyg'u sifatida emas, balki hayotga, Vatanga, insoniyatga bo'lgan chuqur sadoqat sifatida tasvirlagan. Hamid Olimjon vafotidan so'ng yozilgan she'rlari chin ma'nodagi fidoyilik namunasi bo'ldi.

2.2. Ona-Vatan va xalq taqdiri

Shoira she'rlarida Vatan, milliy qadriyatlar va xalq dardi asosiy o'rin egallaydi. U Vatan haqida shunchaki madhiyalar yozmagan, balki yurakdan chiqqan samimiy misralari bilan xalqining dardini ifodalagan.

2.3. Ayol qadr-qimmat

Zulfiya ayollar haq-huquqlarini himoya qiluvchi ijodkorlardan biri bo'lgan. U o'z she'rlarida ayolning nafaqat go'zalligi, balki uning aql-zakovati, mehribonligi, matonati haqida yozgan. Shoiri jamiyatda ayollar mavqeini yuksaltirishga katta e'tibor qaratgan.

2.4. Urush va fojialar

Ikkinchi jahon urushi davrida yozilgan she'rlari yurakni larzaga soladi. Uning "Hijron kunlarida" she'ri front ortidagi ayollar va yetim qolgan bolalarning iztirobini, urushning fojiaiy oqibatlarini tasvirlaydi.

3. Zulfiya – adabiyot va jamiyatning buyuk siymosi.

Shoiri o'zbek adabiyotiga ulkan hissa qo'shgani uchun ko'plab mukofotlarga sazovor bo'ldi. U xalqaro miqyosda tan olingan, she'rlari turli tillarga tarjima qilingan.

1999-yildan boshlab O'zbekistonda yosh ijodkorlarga beriladigan "Zulfiya nomidagi Davlat mukofoti" ta'sis etildi. Bu uning nomi va ijodiy merosining abadiyligidan darak beradi.

Xulosa

Zulfiya o'zining beqiyos she'rlari bilan o'zbek adabiyotida chuqur iz qoldirdi. Uning ijodi insoniy qadriyatlarni ulug'lashga, muhabbat, sadoqat va Vatanga mehr-muhabbatni tarannum etishga xizmat qiladi. Uning misralari bugun ham yosh ijodkorlar uchun ilhom manbai bo'lib qolmoqda. Zulfiya ijodi abadiyatga daxldor va har doim yuraklarga yo'l topadigan she'riyat namunasidir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Zulfiya. Tanlangan asarlar. Toshkent: G'afur G'ulom nomidagi nashriyot, 2005.
2. Qo'chqorova M. O'zbek adabiyotining zabardast siymolari. Toshkent: O'zbekiston Milliy kutubxonasi, 2018.
3. Karimov I. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. Toshkent: Ma'naviyat, 1998.
4. O'zbek adabiyoti tarixi bo'yicha ilmiy maqolalar to'plami, Toshkent, 2020.
5. G'afur G'ulom nomidagi O'zbekiston Milliy kutubxonasi materiallari.